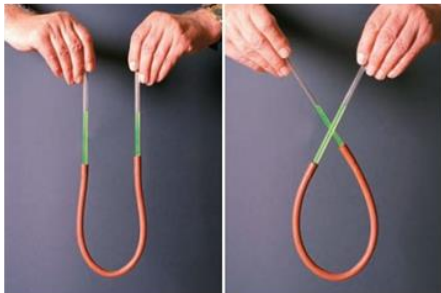


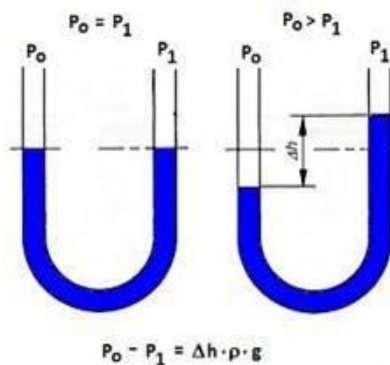
## A KÖZLEKEDŐEDÉNYEK

Azokat a felül nyitott edényeket, amelyeket melyekben a folyadék szabadon áramolhat, **közlekedőedényeknek** nevezzük.

A legegyszerűbb közlekedőedény az U alakú cső.



Közlekedőedényben a folyadék arra áramlik, ahol ugyanabban a vízszintes síkban kisebb a hidrosztatikai nyomás.



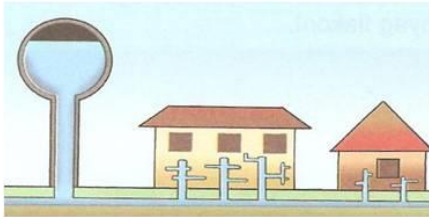
Tartós nyugalom esetén ugyanabban a vízszintes síkban nincs nyomáskülönbség.

Ilyenkor a közlekedőedény minden szárában a nyugvó folyadék felszíne ugyanabban a vízszintes síkban van.



A mindennapi életben sok helyen találkozunk közlekedőedényekkel, például közlekedőedényt alkot a települések vízvezetékrendszere. Amilyen magasra van a víz a víztoronyban, olyan magasra jut fel a házak csőrendszerében is. A duzzasztóművek hajóátemelő zsiliprendszere is a közlekedőedények elvén működik.

A patakok, folyók, tavak, föld alatti víztárolók egy, a természet alkotta közlekedőedény-rendszer részei.

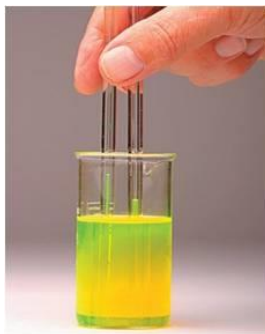


### Hajzálcövek

A kis belső átmérőjű csöveket **hajzálcöveknek** nevezzük.

Ha egy közlekedőedény ágai között hajzálcövek is vannak, a folyadékfelszínek nem ugyanabban a vízszintes síkban helyezkednek el.

Ezt a jelenséget hajzálcövességnek nevezzük.

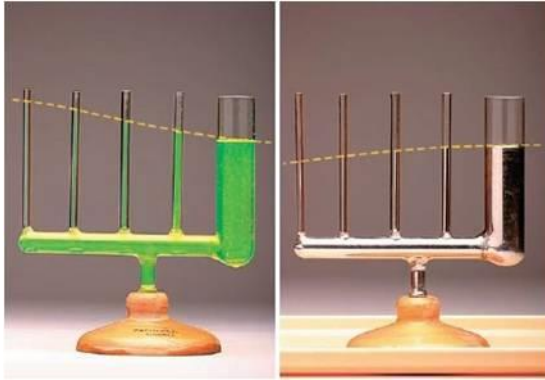


Az üveg hajzálcövekben annál magasabba emelkedik a vízfelszín, minél kisebb a cső belső átmérője.

Ha a folyadék részecskéi között kisebb a vonzóerő, mint a folyadék és a hajzálcső részecskéi között, akkor a folyadék a hajzálcsőben felemelkedik. (nedvesítő folyadék)

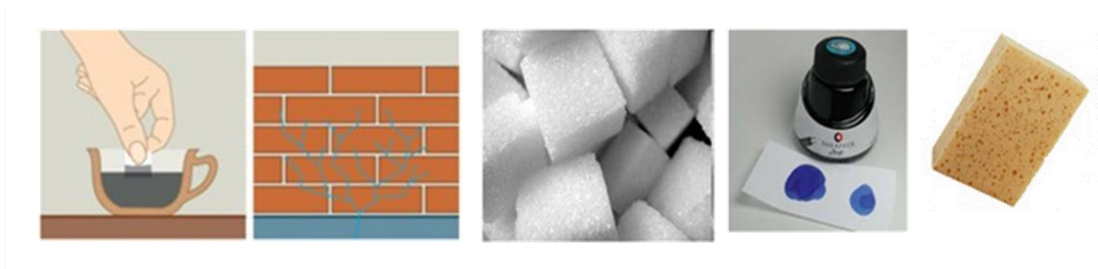
A higanyfelszín viszont annál alacsonyabbra süllyed, minél vékonyabb a cső.

Ha a vonzóerő a folyadék részecskéi között nagyobb, mint a folyadék és a hajszálcső részecskéi között, akkor a folyadék alacsonyabban marad. (nem nedvesítő folyadék)



### Hajszálcsövesség a gyakorlatban

A hajszálcsövesség jelensége alapján magyarázható, hogy a szivacsba, itatóspapírba, lámpabélbe, kockacukorba „felszívódik” a folyadék, vagy hogy a föld mélyebb rétegeiből a talajvíz eljut a termőrétegekbe is.



### Kérdések

1. Mit nevezünk közlekedőedénynek?
2. Mikor marad tartósan nyugalomban a közlekedőedényben a folyadék?
3. Tartós nyugalom esetén hogyan helyezkednek el a vízfelszínek a közlekedőedényben?
4. Hogyan helyezkednek el a folyadékfelszínek a hajszálcsövet is tartalmazó közlekedőedényben?
5. Milyen jelenséget nevezünk hajszálcsövességnek?
6. Mondj példát a hajszálcsövesség jelenségére!